30/09/2020

Η σημασία της μελέτης του Ευαγγελίου από τους πιστούς

/ Γνώμες

Για την έλλειψη μελέτης του Ευαγγελίου από τους πιστούς και την εξέχουσα σημασία των ενοριακών κύκλων μελέτης της Αγίας Γραφής ομίλησε κατά την εισήγησή του ο π. Δαμασκηνός Κιαμέτης στη σύναξη των Ιερέων-Κυκλαρχών της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος και

Αλμυρού, που έλαβε χώρα στο Συνεδριακό Κέντρο της Θεσσαλίας.

Διαβάστε ολόκληρη την εισήγησή του:

«Σεβασμιώτατε

Σεβαστοί μου Πατέρες,

Δόξα τω Θεώ, ανήκουμε σε έναν ευλογημένο λαό. Έναν λαό με πλούσια ιστορία, βαθύτατη φιλοσοφία, παγκόσμια προσφορά σε όλες τις μορφές της επιστήμης και της τέχνης. Κληρονομήσαμε πολιτισμό που χάρισε στην ανθρωπότητα το φως της δημοκρατίας και που συγχρόνως διατύπωσε όλα τα μεγάλα ερωτήματα της ζωής: το ζήτημα του Θεού, του νοήματος του βίου, της δομής της ανθρώπινης φύσης, του θανάτου και της αιωνιότητας. Και όταν αυτός ο πολιτισμός, ο αρχαιοελληνικός πολιτισμός, συνάντησε τον χριστιανισμό, δημιουργήθηκε ένα γλυκύτατο αλλά και λυτρωτικό μείγμα που δεν ξεπεράστηκε ποτέ και μέχρι σήμερα περιμένει τον άνθρωπο για να του προσφέρει απαντήσεις και σωτηρία.

Συγχρόνως κληρονομήσαμε πνευματικότητα, δηλαδή τη δυνατότητα να ατενίζουμε τα έσχατα και τα αιώνια. Και κάτι παραπάνω: κληρονομήσαμε αγιοπνευματικότητα, δηλαδή τη δυνατότητα να συνομιλούμε με τον ίδιο τον Θεό και να γευόμαστε τη λυτρωτική δύναμη των Μυστηρίων Του.

Κληρονομήσαμε αγιότητα μέσα από τους βίους ανθρώπων που έφτασαν να μοιάζουν μέσα από την άσκηση και τη σοφία τους πιο πολύ με αγγέλους. Ανθρώπων που αγάπησαν όσο τίποτε άλλο στον κόσμο τον Σωτήρα Χριστό και Του επέτρεψαν να μιλήσει στον κόσμο μέσα από τον λόγο και την γραφίδα τους. Κληρονομήσαμε την πιο πλούσια, την πιο περιεκτική, την πιο ακριβή, την πιο ικανή γλώσσα να μιλήσει για τα μεγάλα και τα βαθιά της ζωής αυτής. Μιλούμε ακόμη μία γλώσσα που μιλιέται αναλλοίωτη σχεδόν 5.000 χρόνια, όπως είπε και ο Σεφέρης κατά την ομιλία του όταν παρελάμβανε το βραβείο Νόμπελ. Και ύψιστος καρπός και δώρο της γλώσσας αυτής είναι η Αγία Γραφή και ιδιαίτερα το Ιερό Ευαγγέλιο.

Έλλειψη Μελέτης του Ιερού Ευαγγελίου

Κι όμως, παρά τη μεγάλη αυτή δωρεά, μεταξύ των χριστιανών όλων των δογμάτων και των ομολογιών, εμείς, οι ορθόδοξοι Έλληνες, φαίνεται πως έχουμε την μικρότερη και την πλέον αδύναμη επαφή με το θεόπνευστο και μοναδικό αυτό ιερό κείμενο. **Γνωρίζουμε περισσότερο τα συναξάρια των Αγίων, τα λεγόμενα των γερόντων, θαύματα και εξιστορήσεις οραμάτων, λόγια Πατέρων υπέροχα που γαληνεύουν την ψυχή και μας γεμίζουν με δύναμη. Τίποτε όμως από όλα αυτά δεν μπορεί να υποκαταστήσει την δύναμη του Ευαγγελίου, στο οποίο στηρίχτηκαν όλοι**

εκείνοι που αποκαλούμε σήμερα Γέροντες, Αγίους και Πατέρες, όλοι εκείνοι που, όπως οι ίδιοι ομολογούν, δεν θα είχαν τίποτα να πουν ή να γράψουν χωρίς το Ευαγγέλιο. Από τους βίους τους γνωρίζουμε πως όλοι όσους τιμούμε, είχαν «καταφάγει» τις σελίδες του, όπως περιγράφεται στην Αποκάλυψη (10, 8-11) και τα έργα τους είναι γεμάτα από παραπομπές στα κεφάλαια και στα χωρία τους.

Εμείς όμως ίσως δεν προσεγγίζουμε συχνά το Ευαγγέλιο. Το λιτανεύουμε σε κάθε Θεία Λειτουργία. Το ανοίγουμε για να αναγνώσουμε τις περικοπές του, αλλά δεν το μελετούμε σε βάθος. Ίσως να θεωρούμε ότι το γνωρίζουμε, κυρίως μέσα από τη λειτουργική μας ζωή, ίσως και κάποτε να το θεωρούμε και περιττό. Για όλους τους Πατέρες όμως το περιεχόμενό του είναι ανεξάντλητο, όπως ανάλογα είναι ανεξάντλητη η θεία Χάρις, η οποία αποτελεί το κύριο στοιχείο της θεόπνευστης συγγραφής του.

Η σημασία των Κύκλων Μελέτης Αγίας Γραφής

Γι’ αυτούς ακριβώς τους λόγους, ο θεσμός των Ενοριακών Κύκλων Μελέτης Αγίας γραφής προσφέρει στην Εκκλησία καίριο, απαραίτητο και αναντικατάστατο έργο. Χωρίς διαρκή πνευματική τροφοδοσία από το Ιερό Ευαγγέλιο, χωρίς διαρκή εμβάθυνση στα νοήματά του, χωρίς διαρκή ερμηνεία των βιβλίων του, η πνευματική ζωή ατροφεί και μοιραία θα αναζητήσει υποκατάστατα, ανάγοντας σε αυθεντίες πρόσωπα ακατάλληλα και αμφιβόλου ποιότητας κείμενα. Η σύγχυση, αδελφοί μου, περί τα θεολογικά ζητήματα που χαρακτηρίζει τους καιρούς μας έχει τη ρίζα της στην άγνοια του Ευαγγελίου και στην επιφανειακή σχέση του πληρώματος της Εκκλησίας με αυτό. Γι΄ αυτό, ο ρόλος μας θα μπορούσε να περιγραφεί κυρίως ως ρόλος εργατών του Ευαγγελίου. Είμαστε εργάτες του Ευαγγελίου, εργάτες εμφύτευσης σπόρων λυτρώσεως στις ψυχές των πιστών, κυριολεκτικά σπορείς Αγίου Πνεύματος στην αγαθή γη της καρδιάς του κάθε ανθρώπου.

Οι παρούσες συνθήκες και η πανδημία του κορωνοϊού

Η περσινή ιεραποστολική χρόνια διεκόπη με κάπως βίαιο τρόπο. Νέες πρωτόγνωρες συνθήκες μάς αιφνιδίασαν όλους. Όλων μας το έργο και ο όποιος προγραμματισμός μας τέθηκε σε δεύτερη μοίρα, καθώς βρεθήκαμε ενώπιον πρωτόγνωρων συνθηκών και κινδύνων. Μέτρα, περιορισμοί, απαγορεύσεις, συστάσεις μάς βρήκαν σε μεγάλη αμηχανία, ανέτοιμους να αντιδράσουμε, απροετοίμαστους για νέες μεθόδους και δομές. Χωρίς αμφιβολία είμαστε δικαιολογημένοι, διότι πολλές φορές η ζωή τρέχει πολύ γρηγορότερα από τα σχέδια και τους προγραμματισμούς μας. Αποδεχτήκαμε τα γεγονότα, και έτσι

έπρεπε, ως παιδαγωγία Θεού που μας διδάσκει την ταπείνωση, την άφεση στο θέλημά Του, που πολλές φορές είναι απρόοπτο και δεν φαίνεται εξαρχής η σκοπιμότητα του, διδαχτήκαμε όμως και την ανάγκη της καινοτομίας, της προσαρμογής στα νέα δεδομένα, ακόμα την κατάθεση νέων ιδεών, την αφιέρωση χρόνου και δυνάμεων για να αφουγκραστούμε και να ανταποκριθούμε στις νέες ανάγκες της ζωής μας.

Και να ΄μαστε σήμερα μπροστά στην έναρξη μιας νέας ιεραποστολικής χρονιάς, όπου τα προβλήματα και οι κίνδυνοι δεν έχουν εξαλειφθεί, αλλά και που πλέον δεν δικαιολογούμεθα να βρεθούμε και πάλι ανυποψίαστοι, απροετοίμαστοι και αιφνιδιασμένοι.

Δύο είναι τα χαρακτηριστικά των νέων συνθηκών: Πρώτον βιώνουμε την πρώτη αληθινά παγκόσμια κρίση υγείας. Ποτέ άλλοτε η ανθρωπότητα δεν είχε γνωρίσει τόσο καθολική απειλή για την ίδια τη ζωή. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα να κυκλοφορούν χίλιες δύο θεωρίες, εξηγήσεις και δήθεν αποκαλύψεις για συνωμοσίες και μυστικά σχέδια, που το μέλλον θα αποδείξει την αληθινή τους διάσταση. Πέραν λοιπόν των κινδύνων της παγκόσμιας αυτής απειλής βρισκόμαστε και σε σύγχυση όσον αφορά τις εξηγήσεις και τις αιτίες.

Το δεύτερο χαρακτηριστικό είναι η άγνοια και η εξελισσόμενη έρευνα της ίδιας της επιστήμης, που ακόμη αναζητεί μεθόδους, εμβόλιο και φάρμακο για ριζική αντιμετώπιση. Όσο διαρκεί αυτή η αναμονή, η σύγχυση θα βαθαίνει και όλο και επιτακτικότερο θα γίνεται το ερώτημα: «ποιον να εμπιστευτούμε και ποιον να ακολουθήσουμε;».

Όπως όλοι γνωρίζουμε, η Εκκλησία μας αποφάσισε στο σύνολο της να εμπιστευτεί την ανθρώπινη επιστήμη και να την θεωρήσει ως καρπό του δώρου του Θεού στον άνθρωπο, δηλαδή τη νοητική του δυνατότητα να εξετάζει, να ερευνά και να παράγει λύσεις. Κάθε μας λοιπόν δραστηριότητα απαιτεί να λάβει καταρχήν υπόψη της όλες τις υποδείξεις των ειδικών που, αν και φαίνονται συχνά υπερβολικές, είναι πολύ προτιμότερες από την έκθεση, κυρίως παιδιών και ηλικιωμένων, σε κινδύνους που ακόμη δεν γνωρίζουμε την έκταση τους. Συγχρόνως, το έργο μας πρέπει να συνεχιστεί και πρέπει να τολμήσουμε υπό αυτές τις συνθήκες να προσφέρουμε ίαση σώματος και ψυχής. Σε έναν διπλό αγώνα υγείας ακολουθούμε δρόμο παράλληλο με την επιστήμη. Εκείνη αναζητεί την ίαση του σώματος, εμείς όμως δεν ξεχνούμε πως ο άνθρωπος αποτελεί ενότητα ψυχοσωματική. Για το λόγο αυτό, εξίσου επιτακτική είναι η ανάγκη για την ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος της ψυχής μας. Και καλύτερο φάρμακο από τον θείο Λόγο δεν μπορούμε να βρούμε. Την ώρα της δυσκολίας και του πειρασμού αναδεικνύεται και το μέγεθος της δωρεάς και της αγάπης του Θεού με μέγιστη έκφρασή του τη

δωρεά του Λόγου Του.

Η διαχρονική αξία της Βίβλου και το φετινό θέμα

Η Αγία Γραφή κρατήθηκε από χέρια ανθρώπων που γνώρισαν πολύ μεγαλύτερες συμφορές και, αν ζει μέχρι σήμερα, είναι ακριβώς διότι δεν διέψευσε τις ελπίδες και τις ευεργεσίες που επιφυλάσσει σε κάθε συνειδητό και ταπεινό μελετητή της. Κάθε της σελίδα, κάθε της χωρίο, κάθε της λέξη αποτελούν διαφορετικές πύλες εισόδου που οδηγούν στο ίδιο κέντρο: Την επίγνωση της αγάπης του Θεού για τους ανθρώπους και την ένωση μαζί Του. Είναι επόμενο, σε κάθε ιεραποστολική περίοδο να επιλέγεται κάτι συγκεκριμένο. Το συγκεκριμένο όμως αυτό δεν είναι κάτι επιμέρους αλλά είναι συγχρόνως κάτι καθολικό, κάτι που περικλείει ολόκληρη την αλήθεια και διασώζει όλες τις διαστάσεις της μεγάλης αυτής θείας δωρεάς.

Φέτος ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας αποφάσισε να εμβαθύνουμε στο κατά Μάρκον Ευαγγέλιο, με βοηθό το βιβλίο του γνωστού Ιεροκήρυκος Αρχιμανδρίτου Δανιήλ Αεράκη.

Ερμηνεία στο κατά Μάρκον Άγιο Ευαγγέλιο

Ο Ευαγγελιστής Μάρκος είναι ένας από μας. Ένας νέος άνθρωπος με ζήλο αλλά και ανωριμότητα, τουλάχιστον στα πρώτα χρόνια της ζωής του. Με αγάπη για τον Χριστό αλλά και δειλία που άλλωστε χαρακτηρίζει τη συμπεριφορά και των υπολοίπων μαθητών του Χριστού. Όλα δείχνουν όμως πως, πνευματικά διαρκώς ωρίμαζε και αποκορύφωμα αυτής της ωριμότητάς του ήταν η συγγραφή του Ευαγγελίου του, που έμελλε να αποτελέσει ένα από τα τέσσερα Ευαγγέλια της Καινής Διαθήκης.

Δεν ανήκε στον κύκλο των Μαθητών του Χριστού· όλα δείχνουν όμως πως αυτός και η οικογένειά του Τον είχαν γνωρίσει. Παρακολουθούσαν περιστασιακά το κήρυγμά Του και τη δράση Του και φαίνεται ότι υπήρξαν φορές που προσέφεραν υπηρεσίες στον Χριστό όπως το ευρύχωρο σπίτι στην Ιερουσαλήμ, που για ορισμένους ερμηνευτές υπήρξε ο χώρος του τελευταίου δείπνου του Ιησού με τους μαθητές του, αλλά που οπωσδήποτε φιλοξένησε αργότερα συνάξεις των πρώτων χριστιανών. Είναι ανιψιός του Απόστολου Βαρνάβα και συνδέθηκε στενά με τον Απόστολο Παύλο, αν και μεταξύ τους είναι φανερό πως επήλθε ρήξη λόγω της πνευματικής του ανωριμότητας. Τελικώς όμως η ιστορία της Εκκλησίας τον καταγράφει ως έναν θαρραλέο, μεγαλοκαρδο και με διάθεση αυτοθυσίας συνοδοιπόρο και του Πέτρου και του Παύλου αλλά και έναν πολύτιμο συνεργάτη τους. Προς το τέλος της ζωής του Αποστόλου Παύλου, είναι σαφές πως, όχι μόνον αποκαταστάθηκαν οι σχέσεις τους αλλά και πως στην καρδιά του Απόστολου των

Εθνών ο Μάρκος κατέκτησε τελικά υψηλότατη θέση.

Το Ευαγγέλιό του το έγραψε μετά το μαρτύριο του Πέτρου και του Παύλου και όλα δείχνουν πως την απόφαση του αυτή την έλαβε συγκλονισμένος από την τύχη αλλά και την θυσιαστική προσφορά των δύο κορυφαίων Αποστόλων. Ο λόγος του είναι σύντομος, κοφτός, με σαφή περιγραφή των γεγονότων και με προσήλωση στο πρόσωπο του Ιησού και στις πράξεις του. Σκοπός του δεν είναι να γράψει μία βιογραφία, αλλά εξαρχής χαρακτηρίζει το έργο του ως Ευαγγέλιο, Με άλλα λόγια, έχει πλήρη επίγνωση πως μεταφέρει στον κόσμο ένα μήνυμα χαράς και ελπίδας· ακόμα ένα καλό νέο, ένα Ευαγγέλιο. Εξυψώνει τον Ιησού ως κυρίαρχο πάνω στο κακό και στους δαίμονες, ως τον μόνο ικανό να λυτρώσει τον άνθρωπο από τη δουλεία στον σατανά και τις σκοτεινές δυνάμεις του κόσμου τούτου. Παρουσιάζει τον Χριστό ως τον λυτρωτή του κόσμου, ολόκληρου του κόσμου και όχι μόνον των Εβραίων, με χαρακτηριστικό το σημείο της εξιστόρησης στον Γολογοθά, όπου ένας Εθνικός αναγνωρίζει τον Ιησού ως υιό του Θεού. «ιδών δε ο κεντυρίων ο παρεστηκώς εξ εναντίας αυτού ότι ούτως κράξας εξέπνευσεν είπεν: αληθώς ο άνθρωπος ούτος υιός ην θεού» (15,39) Στο Ευαγγέλιό του, ο ίδιος ο Θεός Πατέρας, κατά την Βάπτιση του Χριστού, παρουσιάζει τον υιόν Του, αναδεικνύοντας αυτή τη στενότατη σχέση Θεού Πατρός και Θεού υιου ως τον πυρήνα του έργου του. (1,11). Είναι ο Ευαγγελιστής που διασώζει περισσότερο τα θαύματα του Χριστού και λιγότερο τη διδασκαλία του. Γι’ αυτό και συμβολίζεται με το λιοντάρι, που μαρτυρεί τη δύναμή του Χριστού και την νίκη Του πάνω στο θάνατο, στην ασθένεια, στον πόνο του ανθρώπου.

Λίγα λόγια για τον πατέρα Δανιήλ Αεράκη

Το Ευαγγέλιο του Μάρκου, πίσω από τις εξιστορήσεις, φανερώνει περίτρανα την βαθιά αγάπη και την φλόγα του ευαγγελιστή για το πρόσωπο του Χριστού και το μήνυμα της σωτηρίας της Εκκλησίας του. Το γεγονός αυτό δεν ήταν δυνατόν να διαφύγει της προσοχής ενός σύγχρονου φλογερού ιεροκήρυκος, που αφιέρωσε όλη του τη ζωή στην εργασία του Ευαγγελίου, στο κήρυγμα και την ιεραποστολή. Αναμφίβολα ιεροκήρυκες υπάρχουν πολλοί, ο πατήρ Δανιήλ Αεράκης όμως συνδύασε το γεμάτο ζήλο κήρυγμά του με γνώση και έρευνα σε βάθος. Όποιος ακούσει τον λόγο του, εύκολα θα βεβαιωθεί πως αποτελεί καρπό ζήλου, βαθιάς πίστεως αλλά και προετοιμασίας. Πλήθος ομιλιών του κυκλοφορούν σε βιβλία και cd και ο ίδιος προσκαλείται διαρκώς προκειμένου να προσφέρει λόγο καθαρό, λόγο ορθόδοξο, λόγο έντιμο, λόγο πατερικό. Αλλά και το συγγραφικό του έργο είναι τεράστιο. Πλέον των 8ο βιβλίων κυκλοφορούν, μέσα στα οποία περιλαμβάνονται ερμηνείες και αναλύσεις όλων των ευαγγελικών και αποστολικών περικοπών του έτους, βιβλία πολύτιμα για όσους διακονούν την Εκκλησία μέσα από το κήρυγμα.

Θα έλεγε κανείς πως ανά πάσα στιγμή, για κάθε εφημέριο, Θεολόγο αλλά και λαϊκό που αναλαμβάνει έργον κηρύγματος, ο πατήρ Δανιήλ Αεράκης είναι διαρκώς παρών στο πλάι του, μέσω του έργου του, έτοιμος να καλύψει την οποιαδήποτε ανάγκη με ασφαλή επιχειρήματα.

Αυτού του φλογερού ιεραποστόλου θελήσαμε φέτος να αναζητήσουμε τη συγγραφική σοφία και να χρησιμοποιήσουμε το εκλεκτό πόνημά του ως βοήθημα για τη φετινή Ιεραποστολική Χρονιά στους Κύκλους Μελέτης Αγίας Γραφής των Ένοριών μας.

Το βιβλίο που θα παραλάβουμε σε λίγο έχει ως βασικό του στόχο από τη μία να παρουσιάσει το Ιερό Κείμενο με απόλυτο σεβασμό αλλά και βαθιά πίστη προς τη θεοπνευστία του, συγχρόνως όμως να το αναλύσει στίχο – στίχο, χωρίο – χωρίο, διευκρινίζοντας και ερμηνεύοντας κάθε του σχεδόν λέξη. Το κείμενο είναι ευανάγνωστο και ο εμπνευσμένος συγγραφέας δεν χάνει την ευκαιρία να προσφέρει ευρύτερες βιβλικές και πατερικές γνώσεις με σαφή διαχωρισμό των παραγράφων αλλά και συχνή διάκριση κεφαλαίων. Κάθε του φράση θα μπορούσε να αποτελέσει μήνυμα ακόμη και προς τον πλέον απλό πιστό. Επιτρέψτε μου όμως να πω πως σε κάθε του φράση αναδεικνύεται και η ευφυία του συγγραφέως. Οι παρατηρήσεις του είναι εύστοχες και συχνά εκπλήσσεται ο αναγνώστης βλέποντας το βάθος που κρύβεται πίσω από φαινομενικά ασήμαντες λέξεις ή φράσεις. Παράλληλα, ο πατήρ Δανιήλ δεν χάνει την ευκαιρία να προσφέρει ευρύτερες βιβλικές και πατερικές γνώσεις, καρπό της προσωπικής του μελέτης και της αφοσίωσης του, τόσο στον Πατερικό λόγο όσο και στην επιστήμη της θεολογίας. Καμία στιγμή όμως ο λόγος του δεν γίνεται ξηρός και αδιάφορος. Διαρκώς η καρδιά του μελετητή ζεσταίνεται από κάτι απροσδιόριστο, που έχει όμως εύκολη την εξήγησή του: ο πατήρ Δανιήλ αγαπάει το Χριστό και την Εκκλησία Του και όλος του ο λόγος είναι διαποτισμένος από αυτή την βαθύτατη αγάπη του.

Προτάσεις αξιοποίησης του Κατηχητικού Βοηθήματος

Προκειμένου να εμβαθύνει κανείς αλλά και να ωφεληθεί πνευματικά από το Ιερό Κείμενο, πρέπει οπωσδήποτε να το προσεγγίσει με προσοχή, χρησιμοποιώντας και μία αξιόπιστη μετάφρασή του. Δόξα τω Θεώ, οι μεταφράσεις του Ευαγγελίου έχουν εκπονηθεί από έγκριτους θεολόγους και έχουν τύχει της πλήρους εγκρίσεως της Εκκλησίας μας. Τέτοιες μεταφράσεις υπάρχουν στις εκδόσεις της Αποστολικής Διακονίας αλλά και της Βιβλικής Εταιρείας.

Προσωπική προετοιμασία

Πριν κανείς θελήσει να μεταδώσει τον λόγο αλλά κυρίως το πνεύμα των Ιερών Κειμένων, είναι απαραίτητο να προετοιμαστεί πνευματικά. Όλοι πρέπει να αγαπήσουμε το Ευαγγέλιο, ιδιαίτερα όμως εμείς οι κληρικοί που η Εκκλησία μας μάς ανέθεσε να μεταδώσουμε αυτή την πνευματική γεύση των Ιερών Κειμένων στον πιστό λαό του Θεού. Πατέρες και Γέροντες, παλαιοί και σύγχρονοι, μιλούν για προσωπική σχέση με το Ιερό Κείμενο του Ευαγγελίου. Μας καλούν να το θεωρήσουμε ζωντανό πρόσωπο, το οποίο συνδιαλέγεται με μάς και μάς αποκαλύπτει πτυχές του σχεδίου της θείας οικονομίας. Δεν πρόκειται περί απλού γραπτού λόγου, αλλά περί εμφάνισης του λόγου του Λόγου του Θεού. Πρώτη λοιπόν προϋπόθεση η καρδιακή σχέση με το κείμενο. Αυτή ουσιαστικά θα μιλήσει, όταν καλέσουμε άλλους να ταξιδέψουν μαζί μας σε αυτό το πέλαγος της χάριτος του Ιερού Ευαγγελίου.

Ας έρθουμε τώρα στις επιλογές μας όσον αφορά την κάθε κατηχητική μας συνάντηση.

Η κλασική μέθοδος προβλέπει την ερμηνεία στίχο με στίχο της Ευαγγελικής Περικοπής. Το κείμενο δίδεται στο πρωτότυπο και στη μετάφρασή του και ο Κυκλάρχης- Ιερέας αναλαμβάνει να το ερμηνεύσει στίχο με στίχο.

Εάν επιλεγεί αυτή η πρόταση, ο Ιερέας πρέπει να γνωρίζει πώς ένα βασικό λάθος που συμβαίνει συχνά είναι πως οι περικοπές αντιμετωπίζονται ως κάτι μεμονωμένο. Είναι πάρα πολύ χρήσιμο να γίνει αναφορά στο πριν και στο μετά της συγκεκριμένης περικοπής. Παραδείγματος χάριν: Αυτή καθεαυτήν η περικοπή της Μεταμορφώσεως, πέραν της θεολογικής της σημασίας, προσλαμβάνει πολύ ευρύτερες διαστάσεις, εάν τοποθετηθεί χρονικά: Το πάθος του Χριστού πλησιάζει και η σκοπιμότητα της Μεταμορφώσεως είναι ακριβώς το να μεταδώσει θάρρος στους Μαθητές, που ο Κύριος γνωρίζει ότι θα λιποψυχήσουν και θα Τον εγκαταλείψουν. Άλλο παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση των επιστολών του Αποστόλου Παύλου. Παραδείγματος χάριν: Οι επιστολές προς Τιμόθεον γράφονται μέσα από τη φυλακή και αυτό το γεγονός φορτίζει ιδιαίτερα τον λόγο του Αποστόλου των εθνών, καθώς βλέπει το τέλος να πλησιάζει. Οι πληροφορίες αυτές δεν είναι μόνον χρήσιμες αλλά και πολύ γοητευτικές, καθώς κάνουν πολύ ελκυστικότερο το θεολογικό λόγο, ο όποιος διανθίζεται από ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία.

Αυτή η πρώτη πρόταση μαθήματος πρέπει να κινείται βάσει ενός προκαθορισμένου στόχου, ενός βασικού μηνύματος, μιας βασικής σκέψης, που θα γίνει εύκολα κατανοητή και θα βρει εφαρμογή στην καθημερινότητα. Ο μεγάλος πειρασμός των ευαγγελικών περικοπών είναι η απέραντη ποικιλία των θεμάτων, που μπορεί

κάποιος να θέσει. Δεν υπάρχει περίπτωση σε ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα μιας συνάντησης να θιγούν όλα τα θέματα. Ο Ιερέας πρέπει να μείνει προσηλωμένος στο στόχο, τον οποίον θα έχει διαρκώς στο νου του και θα στηρίζει από την πρώτη κιόλας στιγμή της πνευματικής σύναξης.

Καθοριστικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει η αφόρμηση, δηλαδή μία λέξη, ακόμη ένα γεγονός ή μία εικόνα της καθημερινότητας, η οποία θα δημιουργήσει ερωτήματα που έρχεται η Ευαγγελική περικοπή να απαντήσει. Όλοι οι παιδαγωγοί συμφωνούν πως εγγύηση ενός πετυχημένου μαθήματος αποτελεί η εύστοχη τοποθέτηση των ερωτημάτων. Παραδείγματος χάριν: Η παρουσίαση της σκληρότητας της κοινωνίας αλλά και η δικη μας στα λάθη των ανθρώπων μέσα από πραγματικά γεγονότα, προσωπικά η δημόσια, θα γίνουν αιτία, ώστε να φανεί το μεγαλείο της παραβολής του Ασώτου Υιού, όπου ο Θεός Πατέρας προσφέρει μία δεύτερη ευκαιρία στο πεσμένο του παιδί.

Υπάρχει όμως και ένας δεύτερος τρόπος, ένα δεύτερο σενάριο μαθήματος. Αυτό δίνει την πρωτοβουλία στους συμμετέχοντες να διαλέξουν μέσα από τη συζήτηση την στοχοθέτηση του μαθήματος. Το σενάριο αυτό ξεκινάει με μία προσεκτική ανάγνωση πρωτοτύπου κειμένου η μεταφράσεως, πάντα με τρόπο γλαφυρό και πολύ παραστατικό, αλλά πάντοτε με ευλάβεια. Κατόπιν όμως ο Ιερέας στρέφεται προς τα Μέλη του Κύκλου του θέτοντάς τους ερωτήματα.

Τι σας έκανε εντύπωση από την περικοπή αυτή
Ποια είναι νομίζετε η σκοπιμότητα αυτών των λεγομένων ή αυτού του θαύματος του Χριστού
Τι θα μπορούσε να έχει προηγηθεί και τι νομίζετε ότι ακολούθησε.
Από τις απαντήσεις που παίρνουμε, μεταφέρουμε τη συζήτηση στο παρόν.

Νομίζετε πως είναι ρεαλιστική αυτή η θέση του Χριστού ή αντίστοιχα του Αποστόλου Παύλου σε μία περικοπή από τις επιστολές του;
Θα έλεγε τα ίδια πράγματα αν βρισκόταν μεταξύ μας σήμερα;
Είναι εφικτές οι συμβουλές του;
Και ούτω καθεξής.

Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο που πρέπει να έχουμε υπόψη μας είναι πως οι ενήλικες ακροατές μας, τα περισσότερα προβλήματα και τις αγωνίες τους τις αποκτούν μέσα στην οικογένεια και ιδιαίτερα στις σχέσεις με τα παιδιά. Η επιλογή των περικοπών πρέπει πάντοτε να λαμβάνει το γεγονός αυτό υπόψιν, αλλά και σε κάθε περικοπή που επιλέγεται, πάντοτε το ενδιαφέρον πρέπει να στρέφεται και προς αυτή την κατεύθυνση.

Το γεγονός είναι πως το σενάριο αυτού του μαθήματος απαιτεί μεγάλη ετοιμότητα εκ μέρους του εισηγητή αλλά και αναγνώριση κάποια στιγμή της αδυναμίας του να απαντήσει σε όλα τα ερωτήματα που θα τεθούν. Αυτό δεν είναι υποχρεωτικά μειονέκτημα. Ίσα-ίσα πού θα γίνει η αφορμή να προετοιμαστούν για ένα επόμενο μάθημα στηριγμένο σε μελέτη και σε μία πιο στοχευμένη προετοιμασία.

Γενικά ο εισηγητής πρέπει να αφομοιώσει τον ρόλο ενός συντονιστή και όχι ενός ομιλητή. Το ζητούμενο δεν είναι να ερμηνευτούν αναλυτικά όλες οι πτυχές μιας περικοπής αλλά οι κυρίες και οι κύριοι του Κύκλου μας ακροατές να πειστούν να θέσουν προσωπικά ερωτήματα, ακόμα προσωπικές ανησυχίες, και να αναζητήσουν προσωπικές απαντήσεις.

Επίλογος

Η φετινή λειτουργία των Κύκλων Μελέτης Αγίας Γραφής είναι ξεχωριστή. Πρόκειται για προσφορά ψυχικής τονώσεως, θεολογικής εμβάθυνσης, πνευματικής τροφοδοσίας, αλλά και ανθρώπινης επικοινωνίας, έστω και με τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στην πατρίδα μας.

Εν μέσω συναισθημάτων φόβου, σύγχυσης και αβεβαιότητας, η μελέτη του Ευαγγελίου μπορεί να προσφέρει ευεργετικά αποτελέσματα, τόσο στους ακροατές, όσο και στον διδάσκοντα. Είναι βέβαιον πως θα αποδώσει, εάν και εφ΄ όσον, εκείνος που θα αναλάβει το πολύτιμο για την Εκκλησία έργο της βιβλικής μελέτης καταστήσει το έργο αυτό προσωπικό, βιωματικό, καρδιακό.

Τελικός σκοπός είναι η διαπότιση της καθημερινότητας από το πνεύμα του Ευαγγελίου. Πέρα από τα συναρπαστικά συναισθήματα που κρύβει η Βιβλική μελέτη, ζητούμενο είναι η στήριξη της ζωής και το κουράγιο που προκύπτει από το Ευαγγέλιο, την βασική πηγή της πίστης μας και το στήριγμα γενεών και γενεών χριστιανών μέχρι σήμερα.

Φετινό εργαλείο θα αποτελέσει το βιβλίο του πατρός Δανιήλ Αεράκη. Η χρήση του διευκολύνει, πρέπει όμως να αποτελέσει και κίνητρο για περαιτέρω μελέτη. Η μηχανική χρήση του δεν θα ωφελήσει κανέναν.

Τέλος, όσο και να φαίνεται πεζό, δεν πρέπει να ξεχνάμε πως ο χώρος της Εκκλησίας πρέπει να είναι ασφαλής και η στάση μας να δημιουργεί ασφάλεια ως προς την τήρηση των μέτρων. Είναι βέβαιον πως η προσέλευση θα είναι φέτος περιορισμένη για λόγους κυρίως φόβου. Είναι σημαντικό να δημιουργήσουμε μια ατμόσφαιρα οικειότητας αλλά και σεβασμού στην υγεία. Είναι επίσης σημαντικό, ανεξαρτήτως του αριθμού συμμετοχής, να διατηρήσουμε υψηλό επίπεδο

μαθήματος, με προετοιμασία, βιωματική γνώση, σαφή στοχοθεσία και ορατά αποτελέσματα.

Καλή δύναμη και ας έχουμε την ευλογία του Θεού

και την ευχή του Επισκόπου μας».